

Llibres de text, llibertat de preus

La llibertat de descomptes dels llibres de text, mesura aprovada pel govern popular, oposa llibreters i editors amb els centres comercials, que fan dels llibres un producte comercial per atreure clients. Les llibreries disputen una batalla perduda abans de començar.

S'acaben les vacances, arriba el setembre i, amb això, es revifa la vella polèmica del preu dels llibres de text. Però enguany la liberalització de descomptes, aprovada el juny prop passat pel govern espanyol, afecta la cultura dels llibres en general, més enllà de la repercussió econòmica que tenen. Aquesta mesura permet als venedors de fer tant de descompte com vulguin sobre el preu fix del llibre, sempre que no el ven-

guin per sota el preu de compra a l'editor.

Fa un parell de setmanes que es van posar a la venda els llibres de text que els escolars necessitaran aquest curs. Les grans superfícies de tot l'estat espanyol han aprofitat la normativa aprovada pel govern del Partit Popular per aplicar als llibres de primària i secundària uns descomptes que van del 15% al 25%. Ara bé, les llibreries només continuaran oferint rebaixes del 12% al 15%, les

mateixes que oferien l'any passat. "Les editorials venen els llibres de text a les llibreries, a tot estirar, un 25% més barats que no el preu de venda al públic. Per tant, la mesura liberalitzadora permet que es puguin vendre productes a preu de cost, perquè l'estratègia de les grans superfícies és de servir-se'n de reclam per vendre pernills o mobles", assenyalava Glòria Mañas, presidenta del Gremi de Llibreters de València.

ARXIU / RAFA GIL

**Mentre que els
descomptes en
una llibreria mai
no superen el 15%,
a les grans
superfícies poden
arribar al 25%.**

L'any passat els comerciants només podien aplicar un 12% de descompte al preu fix del llibre. Aquest fet, per a molts llibreters, ja era una mesura perjudicial, perquè els deixava un marge molt petit. "L'aprovació del descompte lliure fa que la competència sigui del tot deslleial. Fins i tot els podrien regalar, perquè a diferència dels llibreters, les superfícies no necessiten els llibres per subsistir", diu Jordi Úbeda, president del Gremi d'Editors de Catalunya.

Fa temps que llibreters, editors i pares reclamen la gratuïtat del llibre de text, com és el cas d'alguns països europeus, per exemple França. "On és la gratuïtat de l'escolaritat, si s'han de pagar els llibres?", demanen aquests col·lectius. Amb tot, aquesta vella reivindicació, no l'han acceptada mai els governs espanyols. Fa dos anys el Partit Popular ja va proposar una mesura liberalitzadora, però sense majoria absoluta el projecte no va poder tirar endavant. El juny d'enguany, sentint-se políticament més fort, el Ministeri d'Economia va aprovar una mesura que encara ha estat criticada per molts dels seguidors, que la troben "fluixa i poc atrevida", car consideren que calia arribar fins a la llibertat de preus. Santi Ruiz, gerent del Gremi de Llibreters de Barcelona i Catalunya, destaca: "Nosaltres encara ho hauríem acceptat, que el preu dels llibres de text fos lliure, perquè d'aquesta manera no es pot fer la mateixa campanya que es fa ara, que presenta el llibreter com un venedor car. Ara, als països on el preu és lliure, el llibre és més car i això no beneficia el consumidor". Ruiz explica que la diferència entre liberalitzar els preus o els descomptes està en el fet que la primera opció aclareix les coses, perquè es veu clarament que el llibre es tracta com un producte "comercial, no pas cultural".

El perill que llibreters i editors veuen en aquesta nova mesura és la crisi que pot afectar molts establiments petits i mitjans i la pressió que les grans superfícies

poden exercir sobre les editorials. Segons fonts de l'Asociación Nacional de Editores de Libros de Enseñanza (ANELE), a la llarga la venda de llibres de text podria convertir-se en un monopoli, si les coses continuen així, perquè els llibreters deixarien de vendre'n i les superfícies podrien exigir a l'editorial que en modifiqués, fins i tot, els preus de sortida.

Un manifest elaborat el juny proppassat per ANELE acusa el govern de jugar amb "cartes marcades" per afavorir determinades superfícies i permetre'ls "allò que a la resta de països de la Unió Europea els és prohibit". El manifest d'ANELE també exposa que se senten defraudats per la ministressa d'Educació i Cultura, Pilar del Castillo. Aquesta havia

informat, els darrers dies de la Fira del Llibre, que el govern pretenia liberalitzar el preu d'uns determinats llibres de text, però no pas donar llibertat de descomptes.

Segons que ha anunciat darrerament el gerent de la Confederación Española de Gremios de Asociaciones de Libreros (CEGAL), José María Barandián, a l'estat espanyol les llibreries petites i mitjanes podrien perdre enguany uns 10.000 milions de pessetes, si pensem que la venda de llibres de text els representa el 37% de les vendes anuals totals. En un termini de dos anys aquesta mesura podria fer que entre un 30% i un 40% de les llibreries de tot l'estat espanyol haguessin de tancar.

Repercussions. Els Països Catalans, on el mercat del llibre és més reduït pel fet lingüístic, es veuran especialment perjudicats per aquesta mesura. Tant el Gremi de Llibreters de València com el de Catalunya s'han manifestat contra la mesura del govern d'Aznar. El gremi d'editors catalans ha informat que han emprès un estudi per establir la possible il·legalitat del decret de liberalització dels descomptes.

El conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Jordi Vilajoana, es va mostrar preocupat per la iniciativa d'algunes grans superfícies, que apliquen descomptes del 25%, durant una conferència a la Universitat Catalana d'Estiu. Vilajoana també va mostrar-se disposat a actuar perquè la xarxa de llibreries que té Catalunya no desaparegui, es va comprometre a donar suport al sector i va suggerir la creació de xarxes de distribució i de compra conjunta; "la desaparició d'aquesta xarxa seria una pèrdua molt important per a la cultura catalana".

De fet, el mes de juliol proppassat, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya va constituir una Mesa del Llibre amb la Cambra del Llibre, el Gremi d'Editors, el Gremi de Llibreters de Catalunya i la Federació de Cooperatives de Consu-

Els pares poden estalviar-se unes sis mil pessetes si es compren els llibres en grans centres comercials. Caldrà veure si aquest estalvi no perjudica la formació dels fills, quan els llibres menys venuts siguin difícils de trobar.

Des d'ara els llibres de text s'exposen als grans centres comercials al costat dels 'bests sellers'. Els mateixos responsables dels hipermercats reconeixen que només es tracta d'obtenir clients, perquè no guanyen res.

midors i Usuaris per tal de disposar un marc estable de col·laboració amb el sector del llibre. El govern català es va comprometre a iniciar, durant el mes de setembre, una campanya d'inspecció de punts de venda per vetllar contra les pràctiques de publicitat enganyosa, competència deslleial i, en general, contra tota actuació comercial que vulnerés l'actual marc legal del llibre.

L'estalvi. La Unió de Consumidores de Espanya (UCE) ha fet públic un informe que calcula la despesa anual dels pares en llibres de text. Les dades oscil·len entre unes quinze mil pessetes els llibres del primer cicle de primària i unes vint-i-sis mil els llibres de segon cicle de secundària, que són els més cars. Amb tot, la UCE confirma que la despesa mitjana per alumne és d'unes vint-i-quatre mil pessetes només en llibres de text, sense comptar llibretes, llapis o els estoigs. D'aquesta manera, i considerant els descomptes oferts per les grans superfícies, els pares poden arribar a estalviar unes sis mil pessetes, com a molt, si compren els llibres en aquests centres comercials.

Així les coses, llibreters i editors coincideixen a assenyalar

Les llibreries de barri desapareixeran aviat, com han fet tantes botigues de discs que no han resistit les ofertes de les grans superfícies.

que la estratègia a seguir ara és de demostrar que l'atenció i l'oferta que rebrà el client a les grans superfícies no és ni de bon tros la que ofereixen les llibreries. La setmana passada, una gran superfície que ofereix els llibres de text al 25% de descompte no tenia ni tots els llibres disponibles, ni totes les editorials. En una altra, que anuncia descomptes del 15%, certes editorials tampoc no hi eren i els llibres no eren ni etiquetats, de manera que no se'n podia saber el preu fins al moment de passar per caixa. En un altre gran magatzem els llibres de text encara havien d'arribar. "Amb els nostres descomptes nosaltres no hi

guanyem res, només es tracta d'obtenir clients i d'oferir-los un bon servei", assenyalava la responsable de l'àrea de llibres d'un d'aquests centres comercials.

La darrera paraula, la tenen, a partir d'ara, els pares dels alumnes. Són ells, els compradors dels llibres de text, qui han d'escollir una opció o una altra. Triar una atenció més personalitzada i segura o cercar l'estalvi d'uns diners en canvi de no trobar, tal vegada, el material que cerquen a les grans superfícies. En tot cas, la reflexió hauria d'anar més lluny. Avui moltes llibreries es veuen obligades a vendre articles de papereria per poder subsistir, perquè el mercat dels llibres no és un mercat senzill. Els llibreters han de viure amb l'estigma que els llibres són cars. El decret del govern popular ha començat liberalitzant els descomptes, de manera que el consumidor pot comprar més barat; això obliga els llibreters a fer rebaixes que no els aporten guanys, a jugar en un terreny en què no poden competir. Des d'ara els llibres de text s'exposen als prestatges al costat dels *best-sellers* que ofereixen aquests grans magatzems. Però aquest fet n'amaga un altre, el de tractar el llibre com un producte purament comercial. Les llibreries de barri, doncs, desapareixeran aviat, com han fet tantes botigues de discs que no han pogut resistir les ofertes de les grans superfícies.

Arribats en aquest punt, els pares han de decidir si l'estalvi que poden fer amb els llibres de text no perjudicarà la formació dels fills, més endavant, quan els llibres menys venuts siguin difícils de trobar. Cal reflexionar si, com manifesta Jordi Úbeda, els llibres de text són només un reclam per a vendre llet i productes variats. S'haurà de veure si el descompte d'avui no desfarà el teixit cultural que els llibres ajuden a consolidar i tallarà, encara més, les ales dels editors a l'hora de publicar obres que no es comprin només per les cobertes.

Joan Esculies / Rafa Ramos